

Københavns Kommune

Revisionsberetning for 2016 vedrørende sociale og beskæftigelsesrettede udgifter, der er omfattet af statsrefusion

1. juni 2017

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
1. Indledning	1
2. Generelt om revisionens udførelse	1
2.1 Revisionens formål og omfang samt ansvarsfordeling	1
2.2 Almindelige revisionshandlinger	1
2.3 Forretningsgange	2
2.4 Revision af bilagsmaterialet	2
2.5 Revision af personsager	2
2.6 Afsluttende revision af det sociale og beskæftigelsesrettede område	2
2.7 Revision af edb-systemer	3
2.8 Revision af internt kontrolsystem, herunder indsats mod socialt snyd	3
3. Revisors overordnede konklusion og revisionsbemærkninger	4
3.1 Socialforvaltningen – bemærkninger vedrørende Børne- og socialministeriet	5
3.1.1 Revisionsbemærkning nr. 14, Merudgifter til børn, Servicelovens § 41	5
3.2 Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen – bemærkninger vedrørende Beskæftigelsesministeriet	6
3.2.1 Revisionsbemærkning nr. 15, Forsikrede ledige	6
3.2.2 Revisionsbemærkning nr. 16, Jobafklaringsforløb	6
3.2.3 Revisionsbemærkning nr. 17, Ressourceforløb	8
4. Resultatet af revisionen	9
4.1 Revisors kommentarer til resultatet af den gennemførte revision	9
4.1.1 Kommentarer vedrørende personsager og øvrige specifikke forhold	9
4.2 Opfølgning på tidligere års revisionsbemærkninger	9
5. Afslutning	10

1. Indledning

Vi har afsluttet revisionen af kommunens regnskab for 2016 vedrørende sociale udgifter, der er omfattet af statsrefusion, og har i tilknytning hertil afgivet erklæring på de af kommunen udarbejdede refusions- og tilskudsopgørelser.

Revisionen er udført i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning, revisionsaftalen med kommunen, kommunens revisionsregulativ samt:

- Bekendtgørelse nr. 998 af 29. juni 2016 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Social- og Indenrigsministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets og Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestillings ressortområder
- Bekendtgørelse nr. 1513 af 23. december 2014 om kommunernes medfinansiering af arbejdsløshedsdagpenge, midlertidig arbejdsmarkedsydelse og befordringsgodtgørelse til de forsikrede ledige

Beretningen omfatter alene de sociale og beskæftigelsesrettede udgifter, som er omfattet af refusion og tilskud, jf. ovennævnte bekendtgørelser.

2. Generelt om revisionens udførelse

2.1 Revisionens formål og omfang samt ansvarsfordeling

Vi henviser til revisionsberetningen for 2013 vedrørende årsregnskabet bilag 2, hvor revisionens formål, udførelse og omfang, revisors rapportering samt ansvarsfordelingen mellem ledelse og revisor er beskrevet.

2.2 Almindelige revisionshandling

Vi har efterprøvet, hvorvidt regnskabet er rigtigt, det vil sige uden væsentlige fejl eller mangler, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter, samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Vi har endvidere vurderet, om der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler, der er omfattet af regnskabet.

Revisionen er således udført i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik, som det er fastlagt i § 3 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m. (rigsrevisorloven).

2.3 Forretningsgange

Ved revisionen af de enkelte områder har vi testet, om de eksisterende forretningsgange med tilhørende kompetencefordelingsplaner og interne instrukser samt sagsbehandling, herunder anvendelse af edb-systemer, er hensigtsmæssige og betryggende i kontrolmæssig henseende.

2.4 Revision af bilagsmaterialet

Bilagsmaterialet er gennemgået ved stikprøver afhængig af de forskellige områders karakter. Det er påset, om bogføringen er behørigt dokumenteret gennem indtægts- og udgiftsbilag, herunder uddata fra systemer, samt om beløbene er korrekt bogført. Det er ligeledes påset, om bilagene er forsynet med korrekte godkendelser, og om udgiftsbilag er kvitterede.

2.5 Revision af personsager

Revisionen af personsager er tilrettelagt efter bestemmelserne i regnskabs- og revisionsbekendtgørelserne.

Vi har ved udvælgelsen af sager lagt vægt på følgende kriterier:

- Nyetablerede sager
- Sager af væsentlig økonomisk karakter
- Sager af væsentlig sagsbehandlingsmæssig, principiel og lokal karakter
- Sager efter revisionens vurdering

Det er under vores sagsrevision påset, om bevilgede ydelser mv. har været i overensstemmelse med gældende love og bestemmelser. Vi har efterprøvet, om der ved sagsetableringen, og i fornødent omfang ved sagsopfølgning, er indhentet oplysninger fra andre offentlige myndigheder samt arbejdsløshedskasser mv. Det er endvidere vurderet, hvorvidt der har fundet en hensigtsmæssig sagsbehandling sted, herunder om der er taget hensyn til principielle afgørelser truffet af ankeinstanser. I sager, hvor der er ydet hjælp med tilbagebetalingspligt, udlagt underholdsbidrag mv., er det påset, om de derved opståede tilgodehavender er underkastet betryggende administration.

Omfang og konklusion på sagsgennemgangen fremgår af bilag 1–3.

2.6 Afsluttende revision af det sociale og beskæftigelsesrettede område

I forbindelse med årsafslutningen har vi påset, om de i årets løb truffne dispositioner er kommet rigtigt til udtryk i regnskabet. Vi har foretaget afsluttende revisionshandlinger, herunder afstemninger og analyser i det omfang, vi har anset det for nødvendigt for at få bekræftet regnskabets rigtighed. Samtlige konti, hvis enkelte beløb er genstand for personbogføring, er afstemt med det foreliggende registrantmateriale. Vi har påset, at der er afgivet oplysninger til SKAT om de udbetalte skattepligtige ydelser, og at den tilbageholdte skat er afregnet rettidigt.

2.7 Revision af edb-systemer

Af gældende regnskabs- og revisionsbekendtgørelse fremgår det, at "... *kommunen skal sikre, at der foreligger en uafhængig revisorerklæring om, at det pågældende system fungerer i et edb-miljø med en tilfredsstillende system- og datasikkerhed, og at de interne kontroller i systemerne sikrer en fuldstændig og nøjagtig behandling af godkendte transaktioner...*"

De væsentligste fagsystemer på de sociale- og beskæftigelsesrettede områder omfattet af statsrefusion er outsourcet til KMD. Som led i revisionen har vi påset, at der foreligger sådanne erklæringer fra KMD for følgende edb-systemer, som kommunen har anvendt i regnskabsåret:

- Boliglån (Kultur og Fritidsforvaltningen)
- KMD Dagpenge
- KMD social pension
- KMD-aktiv
- NemRefusion (Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen)

På tidspunktet for revisionens afslutning havde kommunen – efter rykning af KMD – alene modtaget revisionserklæring for KMD Dagpenge, KMD social pension og KMD-aktiv, hvorfor vi ikke har haft mulighed for at påse, at regnskabsbekendtgørelsens krav er opfyldt for de øvrige IT-systemer. Vi skal anbefale, at ledelsen har fokus på, at de manglende erklæringer indhentes rettidigt fremadrettet.

2.8 Revision af internt kontrolsystem, herunder indsats mod socialt snyd

Vi har i forbindelse med vores revision foretaget en gennemgang af Københavns Kommunes strategi mod fejludbetalinger og socialsnyd "*Et fælles grundlag for den borgerrettede kontrolindsats*".

Københavns Kommunes helhedsorienterede kontrolindsats dækker ud over forebyggende indsatser over:

- Kontroltrin 1, ansøgningsfasen
- Kontroltrin 2, løbende opfølgning og kontrol
- Kontroltrin 3, efterfølgende kontrol – CPR-kontrol

Kontroltrin 1 og 2 er primært forankret i de enkelte fagforvaltninger, mens kontroltrin 3 primært er forankret i kontrolenheden Betaling og Kontrol.

Københavns Kommunes borgerrettede kontrolindsats bygger på fire overordnede hensyn, jf. nedenstående:

- Kontrollen skal være lovlige og følge de forvaltningsretlige regler
- Kontrollen skal være økonomisk meningsfuld

- Kontrollen skal gennemføres med respekt for og under hensyntagen til den enkelte borger og dennes situation
- Kontrollen skal nyde politisk opbakning i borgerrepræsentationen

Københavns Kommunes kontrolenhed, Betaling og Kontrol, har udarbejdet nedenstående oversigt over sager og besparelser i forbindelse med kontrolindsatsen for perioden 2014 til 2016.

Sager	2014	2015	2016
Afsluttede sager	551	759	806
Oprettede sager	518	656	813
Samlede kommunal besparelse	8,5 mio.kr.	5,8 mio.kr.	8,5 mio. kr.
Statslig besparelse	3,9 mio.kr.	2,7 mio.kr.	4,8 mio. kr.
Samlet besparelse	12,4 mio.kr.	8,5 mio.kr.	13,3 mio. kr.

Vi har drøftet kommunens kontrolindsats med Betaling og Kontrol samt foretaget en gennemgang af arbejdsgangene vedrørende kontrolindsatsen, og det er vores opfattelse, at Københavns Kommunes helhedsorienterede kontrolindsats fungerer på betryggende vis. Vi har ikke foretaget revision af de i skemaet angivne tal.

3. Revisors overordnede konklusion og revisionsbemærkninger

Overordnede konklusion

Baseret på den samlede revision, som væsentligst omfatter forretningsgange, interne kontrolprocedurer samt procedurer for sagsbehandling, er det vores opfattelse, at de områder, der henhører under ministerierne, generelt administreres i overensstemmelse med gældende regler, således at kommunen i al væsentlighed er berettiget til de beløb, der fremgår af de årlige refusions- og tilskudsopgørelser. Revisionen har givet anledning til revisionsbemærkninger og kommentarer. Der henvises til efterfølgende revisionsbemærkninger samt kommentarer i bilagene til nærværende beretning.

Vi har på baggrund af vores revision for 2016 påtegnet følgende opgørelser uden forbehold:

- Anmodning om endelig restafregning af statsrefusion af sociale ydelser
- Anmodning om endelig restafregning af statsrefusion vedrørende integration
- Anmodning om endelig restafregning vedrørende Særligt Dyre Enkeltsager
- Anmodning om endelig restafregning vedrørende boliglån for 2. halvår 2016

Revisionsbemærkninger

Revisionen har givet anledning til nedenstående revisionsbemærkninger:

Revisionsbemærkninger	Afsnit
Socialforvaltningen – bemærkninger vedrørende Børne- og Socialministeriet	
Nr. 14 Merudgifter til børn i henhold til servicelovens § 41	3.1.1
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen – bemærkninger vedrørende Beskæftigelsesministeriet	
Nr. 15 Forsikrede ledige	3.2.1
Nr. 16 Jobafklaringsforløb	3.2.2
Nr. 17 Ressourceforløb	3.2.3

3.1 Socialforvaltningen – bemærkninger vedrørende Børne- og socialministeriet

3.1.1 Revisionsbemærkning nr. 14, Merudgifter til børn, Servicelovens § 41

Manglende genberegning

Vi har i forbindelse med vores revision og analyser af området vedrørende merudgifter til børn i henhold til servicelovens § 41 konstateret væsentlige fejl vedrørende manglende genberegning af sagerne og administrativ forlængelse af sagerne.

Det fremgår af Lov Nr. 1526 af 27. december 2014, om ændring af lov om social service, at kommunen senest den 1. januar 2016 skal have genberegnet alle sager om merudgiftsydelser til børn, hvor der udbetales tilskud efter de hidtil gældende regler.

Pr. 1. januar 2016 fastsættes ydelsen ud fra de skønnede merudgifter pr. måned og afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

Vi har i forbindelse med vores gennemgang og analyse af området konstateret, at der primo 2016 var ca. 30% af sagerne, hvor der ikke var foretaget genberegning af ydelsen, og at der pr. juli 2016 fortsat er ca. 17% af sagerne, hvor der endnu ikke er foretaget genberegning.

Administrative forlængelser

På baggrund af ovenstående observation vedrørende manglende genberegning af sagerne har vi udtaget 7 ekstra sager til revision, hvor der ikke er sket genberegning.

Gennemgangen viser, at alle disse sager er administrativt forlænget og har senest været revurderet i 2013 eller 2014.

Forholdet er drøftet med forvaltningen, der har iværksat en handleplan med henblik på genberegning af sagerne. Forvaltningen har oplyst, at alle sager forventes behandlet medio 2017.

Vi følger op på forholdet i forbindelse med vores revision af 2017.

3.2 Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen – bemærkninger vedrørende Beskæftigelsesministeriet

3.2.1 Revisionsbemærkning nr. 15, Forsikrede ledige

Vi har konstateret væsentlige fejl og mangler i forhold til kvaliteten af sagsbehandlingen på området vedrørende forsikrede ledige.

Fejlene omfatter:

- Manglende rettidighed i forbindelse med opfølgningen
- Manglende rettidighed i forbindelse med opdatering af Min Plan
- Manglende rettidighed i forbindelse med tilbud

Vi har i forbindelse med vores test af forvaltningens risikobaserede ledelsestilsyn på personsagsniveau konstateret, at ledelsestilsynet ikke i alle tilfælde har fanget ovenstående fejl og mangler.

Vi skal anbefale, at der etableres procedurer, der fremadrettet sikrer korrekt og rettidig sagsbehandling på området, samt at forvaltningens risikobaserede ledelsestilsyn, herunder både det databaserede tilsyn og tilsynet på personsagsniveau samlet set tilrettelægges således, at det fremadrettet fanger væsentlige fejl i sagsbehandlingen.

Forvaltningen har oplyst, at der er iværksat en handleplan med henblik på at øge kvaliteten i sagsbehandlingen.

Vi følger op på området i forbindelse med vores revision for 2017.

3.2.2 Revisionsbemærkning nr. 16, Jobafklaringsforløb

Revisionsbemærkningen fra 2015, vedrørende væsentlige fejl og mangler i forhold til kvaliteten i sagsbehandlingen på området vedrørende jobafklaring, videreføres i 2016 for så vidt angår rettidig forelæggelse af sager for rehabiliteringsteam.

I 2015 afgav vi nedenstående revisionsbemærkning:

"Vi har i forbindelse med vores revision konstateret væsentlige fejl og mangler i forhold til kvaliteten i sagsbehandlingen på området for jobafklaring. Observationerne er i overensstemmelse med observationerne i forvaltningens eget ledelsestilsyn på området.

Både forvaltningens ledelsestilsyn, og vores observationer i forbindelse med sagsgennemgangen, viser, at der er væsentlige mangler i kvaliteten i sagsbehandlingen i forhold til:

- *Løbende vurdering af uarbejdsdygtighed på grund af egen sygdom*
- *At der i flere sager er gået mere end 8 måneder efter overgangen til jobafklaringsforløb, før der er igangsat udarbejdelse af rehabiliteringsplanens forberedende del*
- *At der ikke sker en overholdelse af tidsfristen på 4 uger for møde i rehabiliteringsteamet efter skiftet til jobafklaringsforløb*

Forholdet er drøftet med forvaltningen, der på baggrund af observationerne har iværksat en handleplan med henblik på at øge kvaliteten i sagsbehandlingen på følgende punkter:

- *Konkret uarbejdsdygtighedsvurdering ved samtlige samtaler*
- *Korrekt partshøring af borgere ved afgørelser*
- *Rettidig forelæggelse af sager for rehabiliteringsteamet og udarbejdelse af rehabiliteringsplanens indsatsdel*

Det er forvaltningens forventning, at der på baggrund af den iværksatte handleplan vil være sket væsentlige forbedringer i kvaliteten i sagsbehandlingen inden udgangen af 2016.

Vi følger op på den iværksatte handleplan og kvaliteten i sagsbehandlingen i forbindelse med vores revision for 2016”.

Vi har foretaget opfølgning på forvaltningens handleplan og ledelsestilsyn på området. Vi har, i lighed med observationerne fra forvaltningens ledelsestilsyn, konstateret en væsentlig forbedring i kvaliteten i sagsbehandlingen på området.

Vi har således, i modsætning til 2015, ikke fundet væsentlige fejl i forhold til handleplanens punkter vedrørende:

- *Konkret uarbejdsdygtighedsvurdering ved samtlige samtaler*
- *Korrekt partshøring af borgere ved afgørelser*

Der er dog fortsat væsentlige udfordringer i forhold til overholdelse af fristen på 4 uger i forhold til forelæggelse af sagerne for rehabiliteringsteamet.

Forvaltningen har oplyst, at den væsentligste udfordring, i forhold til overholdelse af fristen på 4 uger, er knaphed på møder i rehabiliteringsteamet, hvor Regionen obligatorisk skal deltage.

Forvaltningen har endvidere oplyst, at arbejdet med den iværksatte handleplan, med henblik på at forbedre kvaliteten yderligere og fastholde et stabilt kvalitetsniveau i sagsbehandlingen, forsætter.

Vi følger op på området i forbindelse med vores revision for 2017.

3.2.3 Revisionsbemærkning nr. 17, Ressourceforløb

Revisionsbemærkningen fra 2015 vedrørende manglende opfølgning i sagerne vedrørende ressourceforløb videreføres i 2016.

I 2015 afgav vi nedenstående revisionsbemærkning:

”Vi har i forbindelse med gennemgang af personsager på området endvidere konstateret, at der i sagerne langt fra sker opfølgning i det omfang som lovgivningen tilskriver. Der er således en risiko for, at forløbene på ressourceforløb bliver unødvendig lange.

Forholdet er drøftet med forvaltningen, der er opmærksom på problemstillingen. Forvaltningen oplyser, at området i efteråret 2015 er tilført yderligere ressourcer. Herudover er der i 2016 iværksat en særlig indsats for at øge rettidigheden i opfølgningssamtalerne gennem effektiviseringstiltag og samtalestyring. Der følges løbende op på rettidigheden på medarbejderniveau.

Vi skal anbefale, at området og udviklingen i kvaliteten i sagsbehandlingen følges tæt i forvaltningens ledelsestilsyn”.

Vi har foretaget opfølgning på de af forvaltningen iværksatte initiativer i forhold til at sikre rettidig opfølgning i sagerne vedrørende ressourceforløb.

Vi har i forbindelse med gennemgangen på området konstateret en væsentlig stigning i opfølgingsfrekvensen i sagerne i løbet af 2016. Der er dog fortsat væsentlige fejl i forhold til rettidigheden på opfølgningen. Revisionsbemærkningen videreføres således i 2016 for så vidt angår rettidig opfølgning i sagerne.

Rettidigheden i forhold til opfølgningen på ressourceforløb måles som 6 samtaler inden for en periode på 12 måneder, hvilket betyder, at det på tidspunktet for revisionen ikke har været muligt at måle den fulde effekt af forvaltningens initiativer.

Forvaltningen har oplyst, at arbejdet med den iværksatte handleplan, med henblik på at øge samtalerettidigheden, fortsætter.

Forvaltningen har endvidere oplyst, at en af udfordringerne ved at overholde rettidigheden i ressourceforløbet er, at der kan konstateres et ikke ubetydeligt antal udeblivelser fra samtaler. Dette hænger naturligt sammen med definitionen af personkredsen omfattet af målgruppen for ressourceforløb. Forvaltningen arbejder målrettet med at højne borgernes fremmøde.

Vi følger op på området i forbindelse med vores revision for 2017.

4. Resultatet af revisionen

4.1 Revisors kommentarer til resultatet af den gennemførte revision

I henhold til gældende bestemmelser for revision af områder med statsrefusion skal vi fremdrage forhold af principiel eller økonomisk betydning samt tilfælde, hvor fortolkning af gældende regler giver anledning til tvivl. I det følgende anfører vi de kommentarer, som vores revisionsarbejde har givet anledning til. Kommentarerne kan virke detaljerede, da de enkelte ressortministerier stiller krav til rapporteringen.

4.1.1 Kommentarer vedrørende personsager og øvrige specifikke forhold

Der henvises til bilag 1–3.

4.2 Opfølgning på tidligere års revisionsbemærkninger

Vi har gennemgået kommunens besvarelser af tidligere års fremsatte revisionsbemærkninger til de sociale regnskaber. Det er påset, at Borgerrepræsentationens afgørelse med hensyn til de fremkomne bemærkninger er iagttaget, og at eventuelle berigtigelser er foretaget. Med hensyn til opfølgning på ministeriernes decisionskrivelser henvises til bilag 1–3.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen 2015	
Nr. 17 Sygedagpenge	Der henvises til socialberetningens bilag 2 afsnit 3.1
Nr. 18 Jobafklaringsforløb	Der henvises til revisionsbemærkning nr. 16
Nr. 19 Ressourceforløb	Der henvises til revisionsbemærkning nr. 17

5. Afslutning

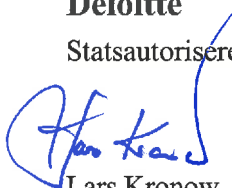
Som afslutning på den udførte revision har vi påtegnet følgende opgørelser uden forbehold:

- Anmodning om endelig restafregning af statsrefusion af sociale ydelser
- Anmodning om endelig restafregning af statsrefusion vedrørende integration
- Anmodning om endelig restafregning vedrørende Særligt Dyre Enkeltsager
- Anmodning om endelig restafregning vedrørende boliglån for 2. halvår 2016

København, den 1. juni 2017

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Lars Kronow
statsautoriseret revisor

Keld Østerdal
statsautoriseret revisor